

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

Allah
Senden
razi olsun
Dr. Kevorkian

KURT VONNEGUT

İlk ölüme yakın deneyimim kazayla oldu. Üçlü baypas sırasında acemice yapılan bir anestezi yüzünden. Televizyondaki söyleşi programlarında konuşan pek çok insanın İncili Kapılar'a giden mavi tünelde yürüdüklerini hatta İncili Kapılar'dan geçip içeriye kadar girdiklerini ve sonra hayata geri döndüklerini anlatan hikâyeler dinlemiştim. Fakat ilkinin ardından hayatta kalmasaydım böyle riskli bir keşif yolculuğuna bilerek başlamaz, Teksas Huntsville'deki ileri teknoloji zehirli iğneyle infaz tesisinde Dr. Jack Kevorkian ve ekibiyle işbirliği yaparak yeni bir deneyim planlamazdım. Okuyacağınız raporlar daha sonra WYNC radyo istasyonunda yayınlanmak üzere kaydedildi. Umarım ölüme yakınlık hissini aktarırlar.

A P R I L

Yayın No: 185

1. Baskı: Mayıs, 2018

ISBN: 978-605-5162-95-5

Yayın Yönetmeni
K. Egemen İPEK

Çevirmen
Eda Nur TİMUR

Yayına Hazırlayan
Algan SEZGİNTÜREDİ

Katkıda Bulunan
Nazlı Berivan AK

Kapak Tasarım
Mehmet AKÇAKOCA

İç Tasarım
Adem ŞENEL

Baskı
Ayrıntı Basımevi
Sertifika No: 13987

Yayın
A.P.R.I.L. Yayıncılık
Tarık Zafer Tunaya Sokak
21/3 Gümüşsuyu-Beyoğlu-İSTANBUL
Tel: (00 90) 212 252 94 38
Faks: (00 90) 212 252 94 39
www.aprilyayincilik.com
bilgi@aprilyayincilik.com

Özgün Adı: God Bless You Dr. Kevorkian
God Bless You Dr. Kevorkian (c) 1999, Kurt Von-
negut
Önsöz (c) 2010, Neil Gaiman
Bu kitabın Türkçe yayın hakları AnatoliaLit Ajans
aracılığıyla Seven Stories Press, Inc.'ten alınmıştır.

Bu kitabın baskısından 5846 ve 2936 sayılı
Fikir ve Sanat Eserleri Yasası Hükümleri gereğince
alıntı yapılamaz, fotokopi yöntemiyle çoğaltılamaz,
resim, şekil, şema, grafik vb yayınevinin izni
olmadan kopya edilemez.

Allah
Senden,
vazı olsun
Dr. KeVORKian

KURT VONNEGUT

ÖNSÖZ

Şimdiye kadar Kurt Vonnegut'la iki kere konuşmuşluğum var. İlkinde hayattaydı. Yakınlarda bir daha konuştuk. Hayatta değildi.

Bu dünyayı ötekine bağlayan mavi tünelin sonunda karşılaştık.

Dr. Jack Kevorkian'ın insanlara yaşamlarını sona erdirme yolları konusunda tavsiye vermesine hatta öbür tarafın kıyısına kadarcık bile gidip dönmelerini sağlamasına artık izin verilmediğinden, kendi yöntemlerimle gidip geldim. Ayrıntıları atlarsam kusuruma bakmayın.

Kurt Vonnegut'la ilk sohbetim çeyrek yüzyıl önceydi. Londra'ya gelmişti ve ben de Londra'da çalışan genç bir gazeteciydim. Menajerinin önerisine uyarak otelinden aradım ve röportaj yapmama izin vermek isteyip istemeyeceğini sordum.

Yorgun olduğunu ve kendisiyle röportaj yapılmasını tercih etmeyeceğini söyledi. Dedi ki söyleyeceği her şey zaten kitabında yazılıymış. Cana yakındı. Sesi yorgun geliyordu.

Kitaplarının bana ne kadar çok şey ifade ettiğini söylemek istedim; *Titan'ın Sirenleri*, *Kedi Beşiği* ve *Mezbaha 5*

çocukken okuyup sevdiğim ve daha da önemlisi, çok şey öğrenmemi sağlayan kitaplardı.

Bunu ona kendisi hayattayken söylemedim.

Kurt Vonnegut Jr., cennetin altın kemerlerinin hemen önündeki müthiş bakımlı çimleri biçiyordu.

“Buraya ölüm sonrası karşılaşmalar hakkındaki kitabınızla ilgili sizinle görüşmek için geldim,” dedim.

“WYNC kayıtları mı?” Onaylayarak başını salladı. “Hatırlıyorum onları.”

“Önsözünü yazıyorum ve size bazı sorular sormak istedim.”

“Sormamanı tercih ederim açıkçası,” dedi. Sonra yüzümdeki ifadeyi gördü. “İstedğin her şeyi yazabilirsin. Ölüyüm ben. Umurumda olmaz.”

“Sakın söylemeyin,” dedim. “Söyleyeceğiniz her şey zaten kitapta yazılı.”

Yüzüme baktı. “Biz bu konuşmayı daha önce yapmış mıydık?” diye sordu.

“Sayılır.”

“E kitapların birinden alıntı yapıver öyleyse,” dedi. Gülmüsedti. “Bak, durup sohbet etmek isterdim ama bu çimler kendi kendilerini biçemiyorlar.”

“Eee. Şu nasıl olur: *‘Kimin kontrolünde olursa olsun insan hayatının amaçlarından biri, etrafta sevilecek kim varsa sevmektir.’*”

“Elbette,” dedi. “Böyle dediğimi söyle onlara.”

Neil Gaiman

Eylül 2010

”

SUNUŞ

WYNC MUHABİRİNDEN AHİRET ÜZERİNE BİR ÇİFT LAKIRDI

İlk ölüme yakın deneyimim kazayla oldu. Üçlü baypas sırasında acemice yapılan bir anestezi yüzünden. Televizyondaki söyleşi programlarında konuşan pek çok insanın İncili Kapılar'a¹ giden mavi tünelde yürüdüklerini hatta İncili Kapılar'dan geçip içeriye kadar girdiklerini ve sonra hayata geri döndüklerini anlatan hikâyeler dinlemiştim. Fakat ilkinin ardından hayatta kalmasaydım böyle riskli bir keşif yolculuğuna bilerek başlamaz, Teksas Huntsville'deki ileri teknoloji zehirli iğneyle infaz tesisinde Dr. Jack Kevorkian ve ekibiyle işbirliği yaparak yeni bir deneyim planlamazdım.

Okuyacağınız raporlar daha sonra WYNC radyo istasyonunda yayınlanmak üzere kaydedildi. Umarım ölüme yakınlık hissini aktarırlar. Her biri, Huntsville'deki kiremitli infaz odasında, sedyeden çözülmemden beş dakika falan sonra kaydedildi. Ses kayıt cihazı da elbette sedye gibi, kıymetli

1 "Pearly Gates": Hristiyan inancında cennetin kapılarını simgeleyen terim (ç.n.)

Tekşas ahalisine aitti ve Cennet'e doğru her Şey dâhil tek yönlü seyahat yapacak kişilerin son sözlerini ölümsüzleştirmek için kullanılıyordu.

Başıma başka bir kaza gelmezse bu gidiş-geliş yolculuğunu bir daha yapmayacağım. Ailemin iyiliği için sağlık ve hayat sigorta poliçelerimi, mümkünse tabii, yenilemeye çalışıyorum. Fakat başka gazeteciler hatta belki turistler, öncülük ettiğim ebediyete güvenli gidiş-gelişi illa deneyeceklerdir. Bizzat öğrendiğim üzere, mavi tünelin diğer ucuyla İncili Kapılar arasındaki yaklaşık yüz metrelik boş alanda yakalayabildikleri röportajlarla yetinmelerini rica ediyorum.

İçeride görüşmek istediğiniz kişi ne kadar cazip gelirse gelsin İncili Kapılar'dan içeri girmek, en zor yoldan öğrendiğim üzere, pek huysuz Aziz Peter'in, o anki ruh haline bağlı olarak sizi tekrar dışarı çıkarmaması riskini taşıyor. Mesela Napolyon'la görüşmek üzere içeri girip bir daha dönmezseniz aile ve arkadaşlarınızın, esasen intihar ettiğiniz için nasıl üzüleceğini bir düşünün.

Ahiret inancı veya inkârı ile ilgili: Bazılarınız biliyor-
dur; ne Hristiyan, Musevi veya Budist ne de genelgeçer anlamda dindarım.

Ben bir hümanistim ve o da şu anlama geliyor: ölümden sonra herhangi bir ödöl veya ceza beklentim olmaksızın hayatta doğru ve dürüst davranmaya çalıştım. En eskisi Orta

Batı topraklarımıza İç Savaş sırasında yerleşmiş Alman-Amerikalı atalarım kendilerine “Serbest Düşünürler”² derdi ki o da aşağı yukarı benim bahsettiğimle aynı şeydir. Mesela büyük dedem Clemens Vonnegut şöyle yazmıştı: “İsa’nın öğrettikleri iyiye Tanrı olup olmaması ne fark eder?”

Bense şöyle yazmıştım: “İsa’nın Dağdaki Vaaz aracılığıyla ilettiği merhamet ve acıma mesajı olmasaydı insan olmayı hiç istemezdim. Bir çingiraklıyılan olsaydım daha iyiymiş, derdim.”

Amerikan Hümanistler Derneği’nin onursal başkanayım ve esasen işlevsiz bu görevde müthiş üretken yazar ve bilim insanı müteveffa Dr. Isaac Asimov’un halefiiyim. AHD’nin selefim için düzenlediği anma töreninde, “Isaac Cennet’te artık,” dedim. Hümanistlerden oluşan bir dinleyici topluluğuna söylenebilecek en komik şeydi. Kahkahalara boğuldular. Neşeye bak! Ciddiyete biraz benzer bir durumun tekrar oluşabilmesi için dakikalar geçmesi gerekti.

Bu espriyi, ilk ölüme yakın deneyimimden önce yapmıştım elbette. Kazayla olandan önce.

Tanrı korusun, sıram gelip de hakkın rahmetine veya ne varsa ona kavuştuğumda, umarım biri çıkıp, “O Cennet’te

2 Freethinker (İng.) Dilimizde karşılığı bulunmayan bu terim, herhangi bir şeyin gerçekliğini kabulde otorite, gelenekler veya diğer dogmalar yerine mantık, akıl ve deneyimden yararlanılması gerektiğini şiar belleyen kimseleri kasteder. (y.h.n.)

artık,” der. Kim biliyor zaten? Tüm bunları rüyamda görmüş olabilirim.

Mezar taşıma ne mi yazılsın? “Her şey güzeldi. Hiçbir şey canımı yakmadı.” O sırada olan biten ne zıkkım varsa hepsinden paçayı sıyırmış olacağım sonuçta.

Hümanistler, herhangi bir Tanrı’ya dair hiçbir makul bilgi edinemediklerinden, birazcık aşına oldukları tek soyutluğa, kendi toplumlarına, edebildikleri kadar hizmet etmekten memnundurlar. Bunun için AHD üyesi olmaları gerekmez.

Göçmüşlerle yaptığım sohbetlerden oluşan bu kitapçagız azıcık para kazanabilme umuduyla ortaya çıktı. Kendim için değil, Manhattan’daki Milli Halk Radyosu WYNC için. WYNC toplumun (ve benim) zekâ kıvraklığı ve bilgeliğini artırmakla meşgul. Artık hiçbir ticari radyo istasyonu ya da televizyon kanalının göze alamayacağı şeyi yapıyor. WYNC, halkı eğlenceyle oyalayan para babası yayıncı ve reklamcılarının rezil kölelerinin aksine insanların bilgi alma hakkına yanıt veriyor.

WYNC çalışanlarının çoğu mutlaka geleneksel dinlerle avunuyorlardır ama bu kadronun toplum üzerindeki müşterek etkisi, büyük harflerle yazma gereği duymayacağım ölçüde dünyevi ve şaşasız bir ideale, hümanizme yol açıyor. Burada kullandığım üzere “hümanist”, “iyi vatandaşlık ve

edep”i karşılayacak kullanışlı bir eşanlamlı sözcükten daha doğaüstü değil.

Sonrasında başlarına ne gelecekse gelsin herkese uzun ve mutlu yaşamlar diliyorum. Güneş kremi kullanın! Sigara içmeyin.

Puro iyidir yalnız. Hatta erkek rol modelleri, sporcuları, aktörleri, zengin adamları servet avcısı karılarıyla birlikte kapağında kullanarak puro içişlerini göklere çıkaran bir dergi bile var. Sağlık bakanını niye koymamışlar acaba kapağa? Purolar, akçaağaç pekmezinde ıslatılıp güneşte kurutulan ezilmiş kaju fıstığı, granola, karışık çerez ve kuru üzüm karışımından yapılıyor elbette. Misal, niye bu gece yatmadan önce bir tane yemeyelim?

Keza ateşli silahlar da hayırlıdır. Zamanında Musa’yı canlandırmış Charlton Heston’a sorun. Barut sıfır yağ ve sıfır kolesterol içerir. Domdom kurşunu da öyledir. Silahlar ve puroların size iyi gelip gelmeyeceğini, senatörlerinize veya kongre üyelerine bir sorun derim.

Babamın küçük kardeşi, Indianapolis’te hayat sigortası acenteliği yapmış, Harvard mezunu, eğitimli ve kültürlü Alex Vonnegut Amca, ailedeki diğer herkes gibi hümanistti. Alex Amca’nın genelde insanlar hakkında özellikle karşı çıktığı

şey, mutlu olduklarında mutlu olduklarını nadiren fark etmeleri idi.

Kendisi, işler yolunda gittiğinde tadını çıkarmak için elinden geleni yapardı. Yaz zamanı bir elma ağacının gölgesinde limonata içsek mesela, Alex Amca sohbetin ortasında şunu diyebilirdi: “Daha ne olsun?”

Bazen ben de küçük doğal mutluluk anlarında yüksek sesle söylüyorum: “Daha ne olsun?” Başkaları da Alex Amca’dan kalma bu aile yadigârından faydalanır belki. Böyle yüksek sesle skor tutmak beni gerçekten neşelendiriyor.

Peki, şimdi biraz eğlenelim. Seksten bahsedelim. Kadınlardan bahsedelim. Freud, kadınların ne istediklerini bilmediğini söylemişti. Ben biliyorum kadınların ne istediklerini. Konuşabilecekleri bir sürü insan istiyorlar. Ne hakkında konuşmak istiyorlar? Ne olursa.

Erkekler ne ister peki? Bir sürü arkadaş. Bir de kimse-nin kendilerine kızmamasını.

Neden günümüzde bu kadar çok insan boşanıyor? Çünkü artık hiçbirimizin kalabalık aileleri yok. Eskiden bir kadınla bir erkek evlendiğinde gelin, her şeyi konuşabileceği bir sürü yeni insan kazanırdı. Damat da saçma sapan fıkralar anlatabileceği bir sürü ahbap edinirdi.

Az sayıda, çok az sayıda Amerikalının kalabalık aileleri var hâlâ. Navajo'ların. Kennedy'lerin.

Fakat çoğumuz, bugünlerde evlensek diğërimiz için sadece bir kişi daha oluruz. Damat yeni bir ahabap edinir ama yeni ahabap, bir kadındır. Gelin canı ne çekerse konuşabileceğı bir kişi daha kazanır ama o kişi, bir erkektir.

Evli bir çift kavga ederken, kavganın para ya da güç yahut seks veya çocukların nasıl yetiştirileceğı hakkında falan olduğunu düşünür. Aslında birbirlerine farkında olmadan şunu söylüyorlardır:

“Sen yeterince kalabalık değilsin!”

Bir defasında Nijerya’da, altı yüz akrabasının tümünü gayet yakından tanıyan biriyle tanışmıştım. Karısı yeni doğum yapmıştı; her tür aile için olabilecek en harika haberdir bu.

Bebeğı her yař ve tipten akrabaların tümüyle tanıştıracaklardı. Bebek kendinden daha büyük diğër bebeklerle, kuzenleriyle bile tanıştıırılacaktı. Yeterince büyük ve kuvvetli herkes bebeğı kucağına alacak, sarmalayacak, gıdııklayacak ve ne güzel yahut ne yakışıklı, diyecekti.

O bebek olmak istemez miydiniz?

Bu tutarsız önsöz, tarihte, İngilizce konuşulan topraklarda yazılmış en etkili metnin, Abraham Lincoln’ın Gettysburg hitabesinden dört kat uzun.

Lincoln silah taşıma hakkını kullanan önemsiz bir aktör tarafından vuruldu. Isaac Asimov ve Alex Amca gibi Lincoln da şimdi cennette.

WYNC fahri Ahiret muhabiri Kurt Vonnegut, programı bu sefer kâğıt üzerinde kapatıyor.

Şimdilik hoşça kalın. Ya da Cennet'e son gidişim olduğunu söylediğimde Aziz Peter'in, hıznırca göz kırparak dediği gibi: "Arayı açma."

K.V.

8 Kasım, 1998 – 15 Mayıs 1999

—

Bu sabahki ölüme yakın deneyimimde, daha bebekken ölenlere ne olduğunu öğrendim. Kazara öğrendim çünkü aslında mavi tünele, geçen Mart'ın 21'inde, Charlottesville'de, seksen beş yaşındayken ölen Dr. Mary D. Ainsworth'la görüşmek için dalmıştım. Dr. Ainsworth emekliye ayrılmış fakat çalışmayı hiç bırakmamış bir gelişim psikoloğuydu.

New York Times'ta çıkan, masraftan kaçınılmamış, şaşaalı ölüm ilanında belirtilene göre, bir bebeğin hayatının ilk yılında annesiyle bağ kurmasının ya da unutup kurulmamasının uzun süreçteki etkileri üzerine Dr. Ainsworth kadar araştırma yapan yoktu. Londra'da öksüz bebekler, Uganda'da ve sonra da burada, Amerika Birleşik Devletleri'nde her türlü anneliğin ya da yokluğunun üzerine çalışmıştı.

Epey önemli bilimsel kanıtlarla, iyi bir gelişim göstermeleri için bebeklerin, hayatlarının ilk yıllarında bir anne

figürü ile güven dolu bir bağ kurmaları gerektiği sonucuna varmıştı. Aksi takdirde, ömür boyu kaygılı oluyorlardı.

Biraz doğa mı yetiştirilme mi konusundan bahsedip yeni doğmuş bir bebekken annemin bana gösterdiği davranışların beni açıklamaya yetip yetmeyeceğini sormak istiyordum.

Fakat konuşmamız boyunca Dr. Ainsworth, teorilerinin cennette nasıl da onay bulduğunu anlatıp durdu. Yeryüzünde meslektaşlarından aldığı övgüler umurunda değildi. Meğer cennette bebekken ölenler için çocuk yuvaları, kreşler ve anaokulları varmış. Gönüllü vekil anneler ya da bazen bebeklerin gerçek anneleri, ölmüşlerse tabii, küçük ruhlarla çılgınca bağ kuruyorlarmış. Kucak, kucak, kucak. Öpücük, öpücük, öpücük. Ağlama bebecik. Annen seni seviyor. Bebeğimin gazı mı varmış? Derdi bu muymuş? Aman da aman. Gaz mı çıkarmış? Uyusun da büyüsün. Agucuk da bugucuk.

Böylece bebekler büyüyüp melek oluyorlarmış. Melekler, onlarmış!

Teksas-Huntsville'deki zehirli iğneyle infaz tesisinden Kurt Vonnegut bildirdi. Bir dahaki buluşmaya kadar, baş-baş ve attaaa.

Bu sabahki kontrollü ölüme yakın deneyimim sayesinde, mavi tünelin ta öteki ucunda Salvatore Biagini isimli bir adamla tanışma şerefine nail oldum. 70 yaşındaki emekli inşaat işçisi Mr. Biagini, geçen Temmuz'un 8'inde, Queens'te, çok sevgili schnauzer cinsi köpeği Teddy'yi, Chele adındaki zincirsiz bir pitbulun saldırısından kurtarmaya çalışırken kalp krizi geçirip ölmüş.

Daha önce herhangi bir insana veya hayvana saldırdığı görülmemiş olan pitbul, bir yirmilik bir çitin üzerinden atlayıp Teddy'ye saldırmış. Kalbi sorunlu ve silahsız Mr. Biagini, Teddy kaçabilsin diye pitbulu elleriyle tutmak zorunda kalmış. Pitbul birçok yerinden ısırınca, Mr. Biagini'nin kalbi bir daha hiç atmamak üzere duruvermiş.

Bu kahraman hayvansevere Teddy adında bir köpek uğruna ölmenin nasıl bir duygu olduğunu sordum. Salvador Biagini felsefi bir cevap verdi. Vietnam savaşında bir hiç uğruna ölmekten evlâdır, dedi.

Bu sabahki kontrollü ölüme yakın deneyimimden sonra mavi tünelden cennete kadar bir kayıt cihazı götürüp getirmemin mümkün olmayışına çok üzüldüm. Daha önce yeni gelen birinin, müteveffa Louis Armstrong yönetimindeki bir New Orleans bando takımının “When The Saints Go Machin’in”³ şarkısının pek coşkulu yorumuyla karşılandığı hiç olmamıştı. Yeni ölmüş on milyon kişiden sadece birine tanınan bu nadir ve neşeli onura nail olan kişi, bana söylenene göre, Birnum Birnum adlı, azıcık beyaz kanı da taşıyan bir Avustralya Aborjini’ydi.

On dokuzuncu yüzyılda beyaz ırk buralara yerleşmeye geldiğinde, Avustralya ve hemen yanı başındaki Tasmanya’daki insanlar, dünya üzerindeki en basit ve ilkel kültürlüler.

3 Bir Amerikan ilahisine dayanan, 1966 *Louis* albümünde görülen bir Louis Armstrong şarkısı (ç.n.)

Anca, mesela sıçanlar kadar zekâya ya da ruha sahip haşarat muamelesi gördüler. Vuruldu, zehirlendiler. Kurtulabilen Avustralya Aborjinlerine, daha dün sayılacak 1967’de, Birnum Birnum önderliğindeki gösteriler sayesinde vatandaşlık verildi. Birnum Birnum, halkı içinde hukuk okuyan ilk kişiydi.

Tasmanya’daysa kurtulan olmadı. Tasmanyalılar hakkında WNYC’ye götürebileceğim küçük bir demeç istedim ondan. Bildiğimiz tümüyle başarılı tek soykırımın mağduru olduklarını söyledi. Louis Armstrong lafa girip doğru dürüst öğretmenler eline düşmek kaydıyla Tasmanyalıların herkes kadar yetenekli ve akıllı olduklarını söyledi. Şimdiki grubunun iki üyesi Tasmanyalı’yımış; biri klarnet, diğeriye feci gutbucket⁴ ya da trombon çalıyormuş.

WNYC’nin Ahiret muhabiri Kurt Vonnegut iyi akşamlar diler.

4 Daha fazla olabilmekle birlikte, gelenekseli bir sopaya bağlanan tek telli olan, rezonans gövdesi yerine kova kullanılan, Amerikan folkloruna has bir çalgı (ç.n.)

Bugünkü kontrollü ölüme yakın deneyimim çok tatlıydı! Bedeni mezarda çürürken hakikati uygun adım ilerleyen John Brown’la röportaj yaptım. Yüz kırk yıl önce, Ekim’in 2’sinde, Amerika Birleşik Devletleri’ne ihanet suçuyla asılarak idam edilmişti. Kölelik karşıtı fanatiklerden oluşan sadece on sekiz kişilik bir birliğin başında, Virginia’nın Harper’s Ferry kentindeki, korumasız sayılabilecek federal cephaneliği ele geçirmişti. Planı neydi peki? Cephanelikteki silahları, efendilerini alaşağı etsinler diye kölelere dağıtmak. İntihar.

Kanunlara saygılı vatandaşlar dört bir yandan ateş açmış, aralarında iki oğlunun da bulunduğu sekiz adamını öldürmüştü. Kendisi de anayasayı korumaya yeminli bir grup deniz piyadesi tarafından esir alındı. Piyadelerin başında Albay Robert E. Lee vardı.

John Brown, cennette celladın kemendini kravat niyetine boynunda taşıyor. Sorunca bana, “Ya seninki nerede? Seninki nerede?” dedi.

Gözleri bozuk paralar misali parlıyordu. “Kan dökülmeden,” dedi, “bağışlama olmaz.” Meğer Yeni Âhir’te, İbrani-ler Bölüm 9-22’de deniyormuş böyle.

Beyazlardan oluşan coşkulu bir güruhun yuhalamaları altında idama giderken söylediği sözler için onu tebrik ettim. Şöyle demişti: “Çok güzel bir ülke burası.” Yahudi soykırımına dek uygar bir milletin yaptığı en iğrenç zulmün tüm dehşetini sadece beş kelimeyle özetlemişti.

“Kölelik Amerikan kanunlarına göre yasaldı,” dedi. “Yahudi soykırımı Alman kanunlarına göre yasaldı,” dedi.

Torrington doğumlu John Brown, Connecticutlı bir Yankee’ydi. Virginialı Thomas Jefferson diye bir adamın, sadece dört kelimeyle Tanrıyı özetlediğini söyledi: “Bütün insanlar eşit yaratılmışlardır.”

Jefferson öldüğünde Brown yirmi yaşındaydı. “Bu sofistike, bilimsel, bilge, mükemmel beyefendi,” diye devam etti John Brown, “köle sahibi olduğu bir dönemde böyle kutsal sözler yazabilmişti. Söyle bana: güzelim ülkemizi daha en başından renkli insanların beyaz insanlara hizmet etmesinin doğa kanunlarına tamamen uygun sayıldığı kötü bir ülkeye, bizzat ortaya koyduğu örnekle onun çevirdiğini fark eden bir ben miyim sahiden?”

“Şimdi bir dakika,” dedim. “Ülkemizin muhtemelen George Washington’dan sonra en fazla sevilen kurucu babası Thomas Jefferson’ın kötü bir adam olduğunu mu söylüyorsun?”

“Bu da benim, bedenim mezarda çürürken, uygun adım ilerleyen hakikatim olsun,” dedi John Brown.

(‘Cumhuriyetin Savaş Marşı’nın koro halinde söylenen bir dizesiydi bu.)⁵

Kurt Vonnegut Huntsville’deki zehirli iğneyle infaz tesisinden bildirdi. Tekrar görüşünceye kadar, hoşça kalın.

5 Amerikan Bağımsızlık Savaşı’nda kullanılan Cumhuriyetin Savaş Marşı’nda, John Brown’ı anlatan bir halk şarkısındaki “Ruhu uygun adım ilerliyor” dizesi alınıp ruh yerine Hz. İsa’nın (Yuhanna, 14-6) “Yol, hakikat ve hayat benim” sözlerindeki hakikat kullanılmıştır (y.h.n.)

Düenkü kontrollü ölüme yakın deneyimim boyunca, İncili Kapılar'ın hemen içerisinde, 1955'ten 1961'e kadar Deniz Harekâtları Başkomutanlığı görevini yürütmüş Amiral Arly A. Burke'le dünyada yetmiş iki yıl evli kalmış Roberta Gorsuch Burke ile sohbet ettim. Deniz Kuvvetleri, Amiral Burke önderliğinde girmişti Nükleer Çağ'a.

Roberta, geçen Temmuz'da doksan sekiz yaşındayken ölmüştü. Amiral Burke ise ondan bir yıl önce, doksan dokuz yaşındayken öldüğünde tabii ki çoktan emekliydi. 1919 yılında, Amiral henüz Donanma okulunun ilk yılındayken, bir 'kör randevuda'⁶ tanışmışlardı. O buluşmaya, son dakikada kız kardeşinin yerine Roberta gitmişti. Kader.

Dört yıl sonra evlenmişlerdi. Geçmiş, geleceğe ipucu sunuyorsa mavi tünelin öteki ucunda sonsuza dek evli kalacakları

6 İki tarafın da birbirini önceden tanımadığı, görmediği buluşma (y.h.n.)

kesin. Roberta'nın dediğine göre, kocasının cenazesinde, daha yaşayacak bir yıl ömrü varken Başkan Clinton, "Ne diye vakit harcıyorsunuz?" demiş. "Amerika'yı her zaman hizmetinizle onurlandırdınız ve sadece Donanma mensuplarının mevcut ve müstakbel eşleri için değil, tüm Amerikalılar için örnek teşkil ettiniz."

Roberta Gorsuch Burke'ün dünya üzerindeki mezar taşı için seçtiği kısacık yazı şöyle: "Bir Denizcinin Karısı."

Dr. Jack Kevorkian, Huntsville'deki zehirli iğneyle infaz tesisinde, şahsıma tahsis edilen sedyenin kayışlarını yine çözdü. Jack bugüne kadar benim için on beş adet ölüme yakın deneyim yürüttü. Aferin, Jack! Bu sabah İncili Kapılara yaptığım yolculukta, altmış yıl önce ölmüş Amerikalı ünlü savunma avukatı Clarence Darrow beni görmeye geldi. Mahkeme salonlarındaki televizyon kameraları hakkındaki fikirlerini WYNC dinleyicilerinin duymalarını istiyormuş. İnanmazsınız, “Onları hoş karşılıyorum” dedi. Bir devin şöhretine sahip bu adam, Ohio'daki ufak, kıytırık bir tarım kasabasından çıkmaydı.

“Bu kameraların varlığı,” dedi, “geçmişte bugüne hiçbir adalet sisteminin, adaletin sağlanıp sağlanmadığıyla ilgilenmediğinin nihayet kabul edilmesi demek. Roma'daki arena oyunları gibi, adalet sistemleri de adaletsiz hükümetlerin ki başka türlü hükümet yoktur, gerçek hayatları tehlikeye

atarak müthiş eğlenceli olmalarını sağlamalarının yollarından biridir.”

Mr. Darrow’a, eski işçi birliği liderleri ve rağbet görmemiş bilimsel gerçeklerin öğrencileri için mahkemelerde yaptığı etkili savunmalarla, ırkçılığı bağıra çağıra aşağılamasıyla ve idam cezasından tiksinişle Amerikan tarihini olabileceğinden çok daha insancıl bir hale getirdiği için teşekkür ettim. Sonunda, müthiş Avukat Clarence Darrow bana sadece şunu söyledi: “Eğlendirmek için elimden geleni yaptım.”

Kaydı burada bitiriyorum. Hey, Jack, şehre inip Tex-Mex mutfağından bir şeyler yesek mi?

Neredeyse bir yıldır, tamamen ölü insanlarla, kendim sadece yarı-ölüyken yaptığım röportajlar boyunca Aziz Peter'e kendi kahramanıyla görüşmek istediğimi defalarca söyledim. Terre Haute-Indiana'dan, memleketlim Eugene Victor Debs'ten bahsediyorum. Ülkede güçlü bir Sosyalist Parti'nin olduğu zamanlarda, beş defa sosyalistlerin başkan adayı olmuştu.

Sonunda ne oldu, tahmin edin. Dün öğleden sonra, Amerikan endüstrisinin devi demiryollarına yönelik ilk başarılı grev eyleminin düzenleyicisi ve lideri Victor Debs'in ta kendisi, mavi tünelin öteki ucunda beni bekliyordu. Daha önce hiç tanışmamıştık. Bu büyük Amerikalı, 1926'da ben daha dört yaşındayken, yetmiş bir yaşında ölmüştü.

Kendisine, konuşmalarımda sık sık alıntılıdığım şu sözleri için teşekkür ettim: "Bir alt sınıf var olduğu sürece ben

o sınıfın mensubuyum. Bir suç unsuru olduğu sürece, ben o unsurum. Mahkûm edilmiş bir ruh olduğu sürece, ben özgür değilim.”

Bana bu sözlerin bugünlerde dünya üzerinde ve Amerika’da nasıl algılandığını sordu. Alaya alındığını söyledim. “Aşağılayıp gülüşüyor millet,” dedim. En hızlı gelişen sanayimizin ne olduğunu sordu. “Hapishane inşaatları,” dedim.

“Yazık,” dedi. Sonra bana Dağdaki Vaaz’ın bu sıralar iş yapıp yapmadığını sordu. Sonra kanatlarını açtı ve uçup gitti.

\

Kurt Vonnegut bildiriyor. Bu sabahki kontrollü ölüm benzeri deneyimimde, Larchmont'daki yaklaşık bir buçuk dönüm arazisinde kısa süre önce ölmüş Harold Epstein'le kahvaltı yaptım. Doksan dört yaşında olduğundan doğal yollardan öldüğünü rahatlıkla söyleyebiliriz. Bu tatlı adam sertifikalı bir serbest muhasebeciydi ve otuz dört yıl önceki bir kalp krizinden sonra kendisini, tatlı karısı Esta'yla birlikte "Bahçe Çılgınlığı" adını verdiği şeye kaptırmıştı.

Esta hâlâ aramızda ve umarım şu anda dinliyordur. Bu çifte kumrular, Harold ve Esta Epstein, hiçbir bahçıvanlık eğitimleri olmadığı halde, Amerikan bahçeleri için yeni ve harika bitkiler arayarak ve çoğunlukla da bularak, tam dört kez dünya turu yapmışlar. Harold, ruhu eski bedenini cennetteki yeni bir bedenle değiştirdiğinde, Amerikan Kayalık Bahçe Derneği'nin, Büyük New York Orkide Derneği'nin

ve Amerikan Ormangülü Derneği Kuzeydoğu Bölgesi'nin başkanımış.

Ondan, WYNC için, çok uzun zaman önce yaşadığı kalp krizinden sonraki hayatını özetlememe yardımcı olabilecek kısa bir konuşma rica ettim. “Tek üzüntüm, herkesin bizim kadar mutlu olamaması,” dedi. Harold Epstein, cennete girer girmez yaptığı ilk şeyin, daha önce hiç görmediğı bir çiçeğı kopararak, bahçe çılgınlığı gibi paha biçilemez bir armağan için Tanrı'ya şükretmek olduğunu söyledi.

\

Ben ve Jack Kevorkian, benim için uyguladığı kontrollü ölüme yakın deneyimlerin sebep olabileceği tüm risklerden haberdar olduğumuzu sanıyorduk. Fakat bugün ölü bir kadına âşık oldum! Kadının adı Vivian Hallinan.

Onunla tanışmak istememin sebebi, *New York Times*'taki ölüm ilanının başlığındaki bir kelimeydi: "Vivian Hallinan, (88) Renkli Batı Yakası Ailesinin Duayeni." Bir kimseyi ya da hatta bütün bir aileyi "renkli" yapan şey ne olabilirdi? Öteki Dünya'da parlak veya etkileyici ya da cesur yahut karizmatik ya da işte daha ne alınıza gelirse birçok insanla röportaj yapmıştım. Fakat bu "renkli" de neyin nesiydi? Aklıma önce iki tane muhtemel eş anlamlı sözcük gelmişti: "soytarı" ya da "şirin".

Şimdi ise şifreyi çözmüş bulunuyorum. *New York Times*'taki "renkli" kelimesi, inanılmaz derecede güzel, cana yakın ve zengin ama sosyalist anlamına geliyormuş.

"Renkli" bir sohbet ister misiniz? Vivian'ın gayrimenkul zengini avukat kocası Vincent Hallinan, Birleşik Devletler'in başkanlığına 1952 yılında İlerici Parti'den⁷ aday oldu! Kaliforniya'da bile ne kadar soytarı ve şirin olunabilir ki?

Ne kadar soytarı ve şirin olduğunu ben size söyleyeyim. Vincent, McCarthy döneminde Komünist olmakla suçlanan işçi lideri Harry Bridges adına yaptığı yaygaracı savunmadan dolayı altı ay hapis yattı. Vivian'sa 1964'teki bir insan hakları eylemi sırasında gösterdiği, hanımlara yakışmayacak davranışlarından dolayı kodeste otuz gün geçirdi.

Bir de şunu dinleyin: Beş oğlu da o gösteride onunla birlikteymiş ve oğullarından biri, Terrence, şimdi San Francisco bölge başsavcısı!

Cennette istediğiniz yaşta olabilirsiniz. Benim babam sadece dokuz yaşında. Vivian Hallinan sonsuza kadar yirmi dört yaşında olmayı seçmiş: fıstık ki ne fıstık! Ona, "renkli" olarak anılmanın kendisine ne hissettirdiğini sordum.

Bana, Franklin D. Roosevelt'in düşmanları tarafından anıldığı gibi anılmayı tercih edebileceğini söyledi: "Kendi sınıfına ihanet eden."

7 1948-55 yılları arasında faaliyet gösterip seçimlere girmiş liberal-sosyalist parti. Anti-komünist akımların güçlenmesiyle dağılmıştır (y.h.n.)

Dr. Kevorkian şimdi, yine başka bir kontrollü ölüm benzeri deneyim sonrasında sedyemin kayışlarını çözdü. Bu seferki yolculukta bizzat Adolf Hitler’le röportaj yapma şansına eriştim.

II. Dünya Savaşı sırasında korkunç şekillerde can veren otuz beş milyon kişiyle ilgili denebilecek eylemleri için dolaylı da olsa pişmanlık duyduğunu öğrenmek hoşuma gitti. Dört milyon Alman, altı milyon Yahudi, on sekiz milyon Sovyetler Birliği vatandaşı ve diğerleriyle birlikte kendisi ve metresi Eva Braun da elbette bu kayıpların arasındaydı.

“Herkesle birlikte bedelini ödedim,” dedi.

Anısına mütevazı bir anıtın, Hristiyan olduğu için olursa taştan bir haçın bir yerlere, olursa New York’taki Birleşmiş Milletler Genel Merkezi civarlarına dikilmesini umuyor. Anıta adı ve 1889-1945 tarihleri oyulmalıymış, öyle dedi.

Altına da Almanca iki kelimelik bir cümle yazılmalıymış:
“Entschuldigen Sie.”

Dilimize kabaca çevrildiğinde, bu cümle “Affedersiniz”
ya da “Kusura Bakmayın” anlamına geliyor.

Bugünkü kontrollü ölüme yakın deneyimde, altmış beş yaşında ölen, eski polis ve minör lig oyuncusu John Wesley Joyce ile konuştum. 1966'dan, iflas bayrağını çektiği 1996 yılına kadar Greenwich Village'daki Aslan Kafa Bar'ın sahibiymiş. Mekânı, hiç durmadan konuşan sağlam içici Amerikalı yazarların en ünlü uğrak yeriymiş. Şakacı biri, buradaki müşterileri “yazma sorunu olan ayyaşlar” diye tanımlamış.

Bay Joyce, yazarların mekânını bir çeşit kulüpmüş gibi kullanmaya başladıklarını ve bundan kendisinin hiç de memnun olmadığını belirtti. Sırf dırdırlarını engelleyebilmek için mekâna bir müzik kutusu yerleştirmiş. Yine de gelmeye devam etmişler. “Sadece daha yüksek sesle konuşmak zorunda kaldılar,” dedi.

WNYC Ahiret muhabiri Kurt Vonnegut bildiriyor. D n yaşıadığım kontrollü ölüm benzeri deneyimde, geçtiğimiz Haziran'ın 26'sında seksen beş yaşındayken pankreas kanserinden  len, Latin dilleri uzmanı ve  ocuk kitapları yazarı Frances Keane ile sohbet etme zevkini yaşıadım. Bana *New York Times*'taki, aslında çoğunlukla övgü dolu bir dille yazılmış olan ölüm ilanının, sonundaki şu kati cümleyle bel altına vurmuş gibi geldi: "   evliliği de boşanmayla sonuçlandı." Ona bununla ilgili soru sorduğumda omuz silkerek üç farklı Latin dilinde beni yanıtladı.

"As  es la vida," dedi.

"C'  la vita," dedi.

"C'est la vie," dedi.

Ardından da: " ek arabanı!"

Kontrollü ölüme yakın deneyim yolculuklarımda, 1727’de Kölmüş olan Sir Isaac Newton’la da Aziz Peter’le karşılaştığım kadar sık karşılaştım. Her ikisi de Öteki Dünya’daki mavi tünelin Cennet tarafında takılıyorlar. Aziz Peter iş icabı orada. Sir Isaac ise mavi tünelin ne olduğu, mavi tünelin nasıl çalıştığı konusundaki doymak bilmez merakı yüzünden.

Seksen beş yıllık hayatında değişkenler hesabını icat etmesi, yerçekimi, hareket ve optik kanunlarını sisteme bağlayıp ölçmesi, ilk aynalı teleskopu tasarlamış olması yetmiyor Newton’a. Evrim teorisini akıl etmeyi Darwin’e, mikrop kuramını Pasteur’e ve izafiyeti Albert Einstein’a bırakmış olduğu için kendisini affedemiyor.

“Bunlar benim aklıma gelmediğine göre, sağır, dilsiz ve kör yaşamış olmalıyım,” dedi bana. “Ne daha açık olabilirdi ki?”

Benim işim WYNC için ölü insanlarla röportaj yapmak ama bu sefer Sir Isaac Newton benimle röportaj yaptı. Tünelde sadece tek yönlü bir yolculuk yapsa yetermiş. Tünelin hangi materyalden, kumaştan mı, metalden mi, ahşaptan yahut başka bir şeyden mi yapıldığını öğrenmek istiyormuş. Tünelin, rüyaların yapıldığı maddeden yapıldığını söyledim, hiç mi hiç tatmin olmadı.

Aziz Peter ona Shakespeare'den alıntıyla cevap verdi: "Yerde, gökte daha öyle şeyler var ki Horatio, senin felsefenin düşlerine bile girmez."

Az evvel, geçtiğimiz 26 Mart'ta, Pennsylvania'daki evinde seksen iki yaşında hayatını kaybeden Peter Pellegrino ile görüştüm. Mr. Pellegrino, Amerika Balon Federasyonu'nun kurucusuydu ve Alpleri sıcak hava balonuyla geçen ilk Amerikalıydı. Ayrıca Milli Havacılık Birliği için balon rekorlarını onaylıyor ve F.A.A. için balon pilotu denetmenliği yapıyordu.

Balonculuk yapıp yapmadığımı sordu, hayır dedim. Bu konuşma İncili Kapılar'ın dışında gerçekleşti. Artık içeriye kabul edilmiyorum. Aziz Peter'in dediğine göre, bir kez daha içeri girersem kalırmışım.

Aziz Peter, Pellegrino'ya ölü olmadığını, sadece ölüme yakın bir deneyim yaşadığımı, kısa süre içinde tekrar yaşayanların arasına döneceğimi açıkladı.

Bunu duyunca Pellegrino dedi ki: “Tanrı aşkına dostum, hâlâ vaktin varken git bir balon ve bir tank dolusu propan gazı al, yoksa hiçbir zaman cennetin ne olduğunu bilemeyeceksin!”

Aziz Peter karşı çıktı. “Mr. Pellergrino,” dedi, “*burası* Cennet!”

“Bunu söyleyebilmenin tek sebebi,” dedi Pellegrino, “hayatında Alpleri sıcak hava balonuyla geçmemiş olmandır!”

Aziz Peter bana dedi ki: “Sadece gidip balonla uçmak değil, üstüne bir de ‘Cennet’teki Memnuniyetsizler’ başlığıyla bir de kitap yazabilecek vaktin var.” Pellogrino’ya da şüphesiz ince alayla karışık, “Dünya’dayken kokain kullanmış olsaydın Cennet de senin için bir hayal kırıklığı olabilirdi,” dedi.

“Üstüne bastın!” dedi Pellegrino.

Çocukken bile yere değil, yukarılara, gökyüzüne ait olduğunu bilirmiş ve kalanını bire bir aktarıyorum: “... tıpkı nehir kenarında çırpınan bir balığın suya ait olduğunu bildiği gibi.” Yaşı yeter yetmez gökyüzüne çıkıp I. Dünya Savaşı’ndaki Jenny’lerden ticari taşıma uçaklarına kadar her türlü hava aracını kullanmış.

“Fakat orada, yukarıda kendimi bir istilacı, bir yaratık gibi hissettim; gökyüzünü pervanelerimle yırtıyor, gürültümle ve egzozumla kirletiyordum,” diye devam etti. “Balona ilk kez otuz beş yaşındayken binebildim. Bir rüyanın gerçek oluşuydu o. Cennet’ti ve ben hâlâ hayattaydım.

“Gökyüzü oldum.”

Ben, Kurt Vonnegut, Huntsville Eyalet Hapishanesi’nden Jack Kevorkian ile kaydı sonlandırıyoruz. Tekrar görüşünceye dek hoşça kalın.

Bugünkü ölümüne yakın deneyimimde Martin Luther King'in katili James Earl Ray'i aramaya gittiğimde Cennet'in içinde fazla uzaklara yürümem gerekmedi. James Earl Ray, 1998 Nisan ayının 23'ünde karaciğer yetmezliğinden ölmüştü. Aziz Peter'in söylediğine göre, İncili Kapılar'ın arkasında kendisini bekleyen Ebedi Hayat'a geçmeye pek istekli değilmiş.

Geri zekâlı falan değil: adamın IQ'su 108; genel Amerikan nüfusunun zekâsıyla kıyaslandığında ortalamanın gayet üstünde. Bana dediğine göre, kendisi için bir hapishane hücresi yapılana kadar ebediyete adım atmayacakmış. Kendini evinde hissetmesinin tek yolu, bir hapishane hücresinde olmasıymış. Bir hücrede olsa ne kadar zaman geçtiğine aldırmazmış. Aslında "s" kelimesini kullandı; ne kadar zaman geçtiği "sikinde" olmazmış.

Aziz Peter, Tanrı aşkına çenesini kapatması için defalarca yalvardı fakat yine de konuşmasının içine Afrika kökenli Amerikalılar için kullanılan aşağılayıcı terimi bol miktarda serpiştirmekten geri kalmadı. Dr. King'i kastedererek dedi ki sıkığı kurşunla "koca z...nin" konuştuğu ve uğruna savaştığı şeye dünya çapında ün kazandıracağını bilseymiş "koca z...yi" asla vurmazmış. "Benim yüzümden," dedi, "küçük beyaz çocuklara 'koca z...nin' George lanet Washington falan gibi bir çeşit Amerikan kahramanı olduğu öğretiliyor. Minnacık kurşunum sayesinde koca z...nin anlattığı boklar altın-lara kakılıp mermer anıtlara yazılıyormuş, kulağıma geliyor."

Siktiğimin Teksas eyaletinin Huntsville şehrindeki siktığimin teknolojisinin harikası zehirli iğneyle infaz tesisinden Kurt Vonnegut bildirdi.

Kontrollü ölüme yakın son deneyimimde William Shakespeare’le röportaj yaptım. Pek uyuşamadık. Konuştuğum dilin duyduğu en çirkin İngilizce lehçesi olduğunu söyledi; “cem-i cümlelerin kulağını pare pare etmeye müsait”miş. Bir adı var mı lehçenin diye sordu, “Indianapolis” dedim.

Âşk Shakespeare filminin kazandığı tüm Oscarlar için onu tebrik ettim çünkü filmin odağında oyunu *Romeo ve Juliet* vardı.

Hem Oscarlar hem de filmin kendisi için “Bir aptalın anlattığı bir masal bu; sırf gürültü, patırtı; bir anlama geldiği de yok,” dedi.

O kadar itibar kazanmasına yardımcı olan bütün o oyunları ve şiirleri gerçekten kendisinin yazıp yapmadığını patta-danak soruverdim. “Güle gül demesek yine de güzel kokmaz mıydı o çiçek?” dedi. “Aziz Peter’e sor!” dedi. Soracaktım.

WYNC dinleyicisinin bu konuyu açıklığa kavuşturmaya ne kadar meraklı olduğunu bildiğimden, erkeklerle de kadınlarla olan türden ilişkiler kurup kurmadığını sordum. Gelgelelim, hayvan türleri arasındaki yakınlığı öven cinsten bir cevap verdi:

“Güneşte zıplayıp oynayan ikiz kuzular gibiydik, birbirimize meleyip atıştırdık. Masumluğu masumlukla değiştirdik.” “Değiştirdik” derken, “değiş tokuş ederdik” demek istiyordu. “Masumluğu masumlukla değiş tokuş ederdik.” Hayatımda duyduğum en yumuşak pornografik laf bu olsa gerek.

İşi bitmişti benle. Esasen muhabir bendenize siktirip gitmesini söyledi. “Git, kendini bir manastıra kapat!” dedi ve çekip gitti.

Mavi tünelden geri dönerken kendimi tam bir aptal gibi hissediyordum. Aslında, gelmiş geçmiş en büyük yazara sorabileceğim sorulara verilebilecek gayet tatmin edici cevapları *Bartlett’in Bilindik Alıntıları* kitabında da bulmak mümkün. Masumluğu değiş tokuş etmekle alakalı o nadide sözler *Kış Masalı*’ndandı mesela.

En azından Aziz Peter’e Shakespeare eserlerini gerçekten de Shakespeare’in mi yazmış olduğunu sormayı unutmadım. Henüz Cennet’e ki zaten Cehennem diye bir şey yok, o eserlerin kendisine ait olduğunu iddia eden birinin gelmediğini söyledi. Aziz Peter şöyle ekledi: “Hiç kimse derken, benim yalan testime girmeye istekli hiç kimse gelmedi.”

Dili bağlanmış, aşağılanmış, kendinden nefret eder hale gelmiş, yarı cahil, Indianalı ihtiyar beygir Kurt Vonnegut, kaydı günün meselesiyle bitiriyor: “Olmak ya da olmamak.”

Daha önce röportaj yaptığım bir ölü hakkında hiç mu-
ziplik yapmamıştım ama şimdi tam zamanı. Bakalım
büyük fikirler tarihi hakkında neler biliyorsunuz.

Bir: Bu eski Dünyalının daha yirmi yaşında bile değil-
ken ileri sürdüğü bir fikir, bugünün düşünen insanların zi-
hinlerinde en az Pasteur'un mikrop kuramı ya da Darwin'in
evrim teorisi veya Malthus'un aşırı nüfus artışıyla ilgili kor-
kusu kadar yer etmiştir.

İkinci ipucu: Mayasından belli. Resmen büyümüş de kü-
çülmüş bu yazarın annesi de ünlü bir yazardı. Üstelik annesi-
nin kitaplarından bazılarını William Blake resimlendirmişti!
Kitabınızı William Blake'e resimlendirdiğinizi düşünsenize!
Annesinin en çok tutkuyla üzerinde durduğu konu şuydu:
kadınların, erkeklerle eşit muamele görme hakkı.

Bu gizemli ölmüş karakterimizin babası da bir yazardı. Anti-Kalvin’ci bir vaiz olan bu yazarın yazdığı en akılda kalıcı cümle şuydu: “Tanrı’nın kendisinin dahi bir zorba olmaya hakkı yoktur.”

Peki, bu kadar seçkin ebeveynler kimlerle arkadaşlık ediyorlardı? Ahbabları arasında William Blake, Thomas Paine ve William Wordsworth’ü sayabiliriz.

Üçüncü ipucu: Bu kişi ünlü biriyle evliydi. Şiirleri kadar, hayatındaki duygusal karmaşalarla da ünlü biriyle. Mesela ilk karısının intiharına sebep olmuştu bu zat. Herkesi memnun edecek kadar romantikçe, daha otuz yaşındayken boğularak ölmüştü.

Pes mi? Bugün cennette, Mary Wollstonecraft Shelley ile görüştüm. Yine daha yirmi yaşında bile değilken, tüm zamanların en öngörülü ve etkili bilimkurgu romanı *Frankenstein ya da Modern Prometheus*’u yazan kadın. Kitap 1818’de yayınlanmıştı. Zehirli gazlar, tanklar, uçaklar, lav silahları ve kara mayınları ve her tarafı saran dikenli teller gibi birçok Frankensteinvari icadı barındıran Birinci Dünya Savaşı’nın bitiminden tam bir yüzyıl önce.

Mary Shelley’nin, Hiroşima ve Nagazaki’deki silahsız kadın, erkek ve çocukların üzerine attığımız atom bombaları hakkındaki görüşlerini öğrenmeyi umuyordum ve bunu tekrar denemeye söz veriyorum. Fakat şimdilik ağzından sadece ebeveynleri William ve Mary Wollstonecraft Godwin,

kocası Percy Bysshe Shelley, kendisinin ve kocasının arkadaşları John Keats ve Lord Byron hakkında methiyeler duyabildim.

Ona, bugünlerde pek çok cahil insanın, “Frankenstein” isminin kitaptaki canavarı yaratan bilim adamına değil de canavarın kendisine ait olduğunu zannettiğini söyledim.

“O kadar da cahilce değil aslında,” dedi. “Hikâyemde bir değil, iki tane canavar var. Ve canavarlardan birinin, bilim insanının adı gerçekten de Frankenstein.”

Huntsville Teksas’tan Kurt Vonnegut programı burada bitiriyor.

Dr. Philip Strax'la (S-T-R-A-X) yaptığım röportajın ardından cennetten dönmüş bulunmaktayım. Kendisi doksan yaşındayken, beysbol oyuncusu Joe Dimaggio ile aynı gün ölmüştü ve şu şeker iki mısraın yazarıydı:

*Koyuverip paslandırmaktansa teşhizatı
Evladır yaşamak şehvet ve aşkı*

Üç şiir kitabı yazmış Philip Strax, aynı zamanda bir radyologdu. Önceden sadece kemikleri görmeye yarayan x-ray ışınlarını geliştirerek, göğüslerdeki ince dokuda oluşan kötü huylu tümörlerin de fark edilebilmesine olanak sağladı. Mamografi sayesinde erken kanser teşhisiyle hayatı kurtulan kadınların sayısı, beysbol terimleriyle söyleyeyim, binlerce kere binlerce sayı vuruşuna denktir.

Bir şair olarak değilse bile, bir fizikçi olarak kariyerinin dönüm noktası, çok sevdiği karısı Gertrude'nin daha otuz dokuz yaşındayken ölmesiyle gerçekleşti. Ölümünün sebebi çok geç teşhis edilen göğüs kanseriydi. O günden sonra Philip, mesleki hayatının her gününü bu hastalıkla savaşmaya adadı: ne büyük başarı!

Philip'i, Dimaggio'ya kanatlarını imzalatmak isteyen meleklerden oluşarı coşkulu bir kalabalığın kenarında buldum. *New York Times*'daki övgü dolu ölüm ilanında onun kadınlara, kadınların da ona sıra dışı bir biçimde düşkün olduğunun belirtildiğini söyledim. Bana kendi şiirinden şu arsızca feminist satırları okudu:

Hakikatle ve güfteyle hatırlatalım erkek ırkına:

İki çeşit adam vardır bu kadınca dünyada:

Güçsüz olduğunu bilenler,

Kendisini güçlü zannedenler.

Kurt Vonnegut, şu ana kadar yüzlerce kere hayatımı kurtaran Jack Kevorkian'ın vazgeçilmez eşliğinde bildirdi. Kaydı burada bitiriyoruz, tekrar görüşünceye dek hoşça kalın.

1 998 yılı Şubat'ın 3'ünde, akşam saatlerindeyiz. Huntsville, Teksas'daki bu pek meşgul infaz odasında, yeni bir ölüme yakın deneyim sonrasında yataktan kaldırılıyorum.

Kariyerimde ilk defa mavi tünelden Cennet'e giden ünlü birini hemen arkasından takip ettim. Bir kazmayla iki yabancıyı öldüren Carla Faye Tucker'den bahsediyorum. Carla Faye bugün burada, öğle yemeğinden hemen sonra Teksas Eyaleti tarafından tamamen öldürüldü.

İki saat sonrasında, bizzat ben de başka bir sedyede dörtte üç oranında öldürüldüm. Carla Faye'i, mavi tünelin içinde, tünelin öbür ucundaki İncili Kapılar'a yaklaşık yüz elli metre kala yakaladım. Ayak sürdüğünü gördüğümünden, onu bekleyen bir Cehennem olmadığını, kimsenin Cehenneme gitmediğini bir an önce bilmesini istedim. Yazık, dedi. Teksas

valisini de yanına alabilse cehenneme gitmekten memnun olurmuş. “O da bir katil,” dedi, Carla Faye. “Beni öldürdü.”

Ölüme gidip gelme yolculuklarım Dr. Jack Kevorkian gözetiminde gerçekleşiyor. Ahiret muhabiriniz şimdilik veda etmek zorunda. Başka bir tam infaz hazırlıklarının yapılabilmesi için tesisi boşaltmamız istendi. İkimiz adına da hoşça kalın diyorum.

Maalesef, Jack Kevorkian'ın son zamanlarda yaşadığı bazı yasal zorluklar, daha doğrusu cinayetten ötürü hüküm giymesi, ölüme yakın deneyimlerimi yürütmesine geçici olacağını umduğum bir ara vermesine neden oldu. Ben de WYNC'nin tazminat talebine geçici bir önlem olarak hâlâ hayatta olan birisiyle röportaj yaptım.

Bilimkurgu yazarı Kilgore Trout'tan bahsediyorum. Kosova'da olanlarla ilgili neler hissettiğini sordum. Cevabını kaydetmiştim ama konuşurken sürekli üst takma dişleri düştü. Yeterince anlaşılır olması açısından söylediklerini kendi sesimle tekrarlıyorum.

Aynen şöyle dedi:

NATO, köprüleri, polis karakollarını ve fabrikaları falan havaya uçurmak suretiyle filmlerle rekabet edip televizyon seyircisini eğlendirmenin neredeyse karşı koyulamaz cazibesine

karşı koymalıydı. Olur da geri dönerlerse diye, adalet ve sağduyuyu desteklemek adına, Sırp tiranlığının alt yapısına zarar vermemek yerinde olurdu. Tüm şehirler ve hatta küçük kasabalar dünya değerleridir. NATO'nun bunlardan bir tanesini bile yaşanılmaz hale getirmesi, deyim yerindeyse pire için yorgan yakmak demektir.

Gösteri dünyası işte!

Etnik temizliğin ölümcül paranoyası ve şizofrenisi elinden gelenin en kötüsünü artık bir tsunami, volkan ya da deprem misali hızla, hatta bir anda yapıyor. Ruanda'da yaptı ve şimdi Kosova'da ve kim bilir daha nerelerde yapıyor. Bu illet eskiden yıllar alırdı. Avrupalıların, Batı yarıkürede, Avustralya ve Tasmanya'da Aborijinlerin kökünü kazıması, Türklerin Ermenileri kendi içlerinden ayıklaması ve tabii ki 1933'ten 1945'e kadar süren Yahudi soykırımı akla geliyor. Aklıma gelmişken, yüzde yüz başarılı olduğumu duyduğum tek soykırım, Tasmanyalılara yapılandır. Dünyada hiç kimsenin Tasmanyalı bir atası yok!

Tıpkı şimdiki mikobakteriyum tüberkülozu vakasındaki gibi, etnik-temizlik bakterisinin, geçmişte akla uygun gelebilecek tüm çareleri ümitsiz ve hatta saçma hale getiren yeni bir türü var. Bugünlerde her vaka için aynısı geçerli: artık çok geç! Tüm mağdurlar, biz akşam haberlerinde isimlerini ilk kez duyana kadar, çoktan ölmüş veya evsiz kalmış oluyor.

İyi insanların etnik temizlik illetine karşı yapabileceği tek şey, hayatta kalanları kurtarmaktır. Ayrıca aman Hristiyanlara dikkat!

Kurt Vonnegut programı sonlandırıyor.

Sevgili dinleyiciler, bugün Ahiret gazeteciliği kariyerim neredeyse tamamen sona eriyor. Jack Kevorkian'ı, kalkıp Isaac Asimov'la yaptığım röportajı kayda geçirmeye hazırlanabileyim diye yatağımın kayışlarını çözdüğü anda kelepçeleyip apar topar götürdüler. Michigan'da cinayet suçuyla alıkalı ifade vermesi gerekiyormuş. İroninin ironisi! Bu sözde katil, bugüne kadar defalarca benim hayatımı kurtardı! Jack'in gidişiyle birlikte bu infaz tesisi bana artık evimden uzak bir ev gibi gelmiyor.

Karışık duygularımı hoş görün ama hâlâ hayatta olan bir dostumun perişanlığının yasını tutarken, bir başkasının bir o kadar iyi durumda olmasının keyfini yaşıyorum: sekiz yıl önce böbrek ve kalp yetmezliğinden, yetmiş iki yaşındayken ölen Isaac Asimov.

Amerikan Hümanist Derneği'nin benden önceki fahri başkanı Isaac hayattayken, yaşamış en retken Amerikalı kitap yazarıydı. Benim şimdiye kadar naçizane yirmi tane, Honoré de Balzac'ın ise seksen beş tane yazdığı şeylerden Isaac yaklaşık beş yüz tane yazdı. Bazen tek bir yıl içinde on tane cilt yayınladığı oluyordu! Bunlar sadece ödüllü bilimkurgu romanları değillerdi. Shakespeare'in kitlelere yayılması, biyokimya, antik Yunan tarihi, İncil ve görecelik ve daha neler neler var yazdıkları arasında.

Isaac'ın Columbia niversitesi'nde kimya doktorası yaptı; eski Sovyetler Birliği'nde, Smolensk'te doğdu ama Brooklyn'de büyüdü. *New York Times*'taki ölüm ilanında belirtildiğine göre, uçmaktan nefret ederdi ve asla Hemingway veya Fitzgerald veya Joyce ya da Kafka okumamıştı. "Ben bir yabancıyım," diye yazdı, "yirminci yüzyıl kurgu ve şiir dünyasında."

"Isaac," dedim, "*Guinness Rekrlar Kitabı*'na girmelisin."

Dedi ki: "On kilo çeken ve iki kediyi öldüren 'Ucube' isimli bir horozla birlikte lmszleşmek için mi?"

Hâlâ yazıp yazmadığını sordum ve şöyle cevap verdi: "Her daim! Her daim yazamamak cehennemim olurdu. Dnyadayken her daim yazamamış olsaydım orası benim cehennemim olurdu. Her daim yazabildiğim sürece, benim için bizzat Cehennem'e bile katlanmak kolay."

"ok şükür ki Cehennem falan yok," dedim.

“Seninle konuşmak bir zevkti,” dedi. “Ama şimdi işimin başına geri dönmem gerekiyor. Öteki Dünya hakkında Fanilerin saçma sapan inanışları üzerine altı ciltlik bir set yazıyorum.”

“Ben şahsen, uykuya memnuniyetle razı olurdum,” dedim.

“Gerçek bir hümanist konuştu,” dedi gittikçe sabırsızlaşarak.

“Son bir soru daha,” diye üsteledim. “Bu inanılmaz üretkenliğini neye bağlıyorsun?”

Isaac Asimov tek bir kelimeyle cevap verdi: “Kaçış.” Sonra da aynı derecede üretken Fransız yazar Jean Paul Sartre’ın meşhur sözünü ilâştiriverdi:

“Cehennem diğer insanlardır.”

SON

Kurt Vonnegut

1922'de ABD'de doğdu. II. Dünya Savaşı sırasında Avrupa'da Almanlara esir düştü. Tutuklu bulunduğu Dresden kentinin müttefikler tarafından bombalanmasına tanık oldu. Mezbaha 5, Otomatik Pişano, Gece Ana, Kedi Beşiğı, Şampiyonların Kahvaltısı gibi romanlarıyla 21. yüzyıl edebiyatına esin kaynağı oldu.

Ahiretle hayat arasında fark var mı dersiniz?

Var diyenlere bir soru daha; bu fark hangi birim ile ölçülür?

Şimdiye kadar Kurt Vonnegut'la iki kere konuşmuşluğum var. İlkinde hayattaydı. Yakınlarda bir daha konuştuk. Hayatta değildi. Bu dünyayı ötekine bağlayan mavi tünelin sonunda karşılaştık. Dr. Jack Kevorkian'ın insanlara yaşamlarını sona erdirme yolları konusunda tavsiye vermesine hatta öbür tarafın kuyısına kadarlık bile gidip dönmelerini sağlamasına artık izin verilmediğinden, kendi yöntemlerimle gidip geldim.

Neil Gaiman

Kurt Vonnegut, bir radyo muhabiri kılığında “mavi tünelden İncili Kapılar’a” giderek köpeğini bir pitbulun saldırısından kurtarmak isterken kalp krizi geçirip ölen emekli inşaat işçisi Salvatore Biaggini, vatana ihanet suçuyla asılmasından 140 sene sonra mezarında çürümeye devam eden John Brown, röportaj fikrinden pek haz etmeyen William Shakespeare, hâlâ merak eden Isaac Newton, yazmadan duramayan Isaac Asimov ve pek sevdiği kahramanı, işçi lideri Eugene Victor Debbs ile kendi romanlarının unutulmaz kahramanı Kilgore Trout dâhil birçok ölümsüz ölüyle röportaj yapıyor.

Neil Gaiman'ın önsözüyle Allah Senden Razı Olsun Dr. Kevorkian, kim olduğumuz, ne için yaşadığımız ve hepsinin sonunda ne kadar önem taşıdığımıza dair Vonnegut'ın her zamanki keskin mizahıyla kaleme aldığı enfes bir anlatı.

